

Sinds juni 2002 is Wibren van der Burg voorzitter van de Commissie tot de Zaken, het landelijk bestuur van de remonstranten. Hoe heeft hij deze anderhalf jaar ervaren?

Op pad voor de remonstranten

Wibren van der Burg

Mensen vragen me soms hoe het bevalt. Mijn antwoord is dan altijd: het kost veel tijd (zo'n twintig uur per week), maar het is ook heel inspirerend. Ik heb er zeker geen spijt van dat ik eraan begonnen ben.

Natuurlijk gaat de meeste tijd zitten in vergaderen. Maar de contacten met de gemeenten zijn ook een heel belangrijk deel van mijn taak. Ik probeer in de vier jaar van mijn voorzitterschap alle gemeenten een keer te bezoeken. Daarbij houd ik lezingen over ethische en maatschappelijke thema's, naar keuze van de gemeente. Deze onderwerpen liggen in het verlengde van mijn onderzoek als ethicus en rechtsfilosoof. Vooraf heb ik meestal een informele ontmoeting met de kerkenraad of met leden van de gemeente. Ik heb inmiddels een derde van de gemeenten bezocht en het is misschien wel aardig om iets meer over mijn ervaringen te vertellen.

In een artikel in adRem deze zomer over vrijzinnige trends stelde Chris Doude van Troostwijk dat vrijzinnige gemeenten weinig aandacht hebben voor ethiek. Die uitspraak verbaasde me, want ik heb een heel andere indruk. Dit seizoen geef ik bijvoorbeeld voor zestien remonstrantse en andere vrijzinnige gemeenten lezingen over zes verschillende ethische thema's. De gemeenten hebben daarbij een duidelijke voorkeur voor stevige maatschappelijke vragen. De problemen van de multiculturele samenleving en de grenzen van de tolerantie zijn veelgevraagde thema's. Ook andere remonstrantse sprekers houden vaak voordrachten over dit soort onderwerpen. Of om iets anders te noemen: in het vorig seizoen is er in veel gemeenten uitgebreid gesproken over ontwikkelings-samenwerking (in het kader van de 2%-discussie). Ik zie dus wel degelijk een goede belangstelling voor ethische en maatschappelijke vragen - een verheugend teken dat de remonstranten midden in de samenleving staan.

Onder de indruk

De meeste inspiratie haal ik uit de gesprekken met de gemeenteleden. Wat me het meest verbaasd heeft, is de geweldige vitaliteit van de gemeenten, juist ook van de kleinere. Natuurlijk zijn er veel zorgen: financiën, het gebouw, tekort aan kader. Maar elke keer valt het me op hoeveel predikanten en kleine groepen vrijwilligers doen. Kerkdiensten, kringenwerk, pastoraat, soms zondagschool en jongerenwerk, lezingenprogramma's, maatschappelijke projecten - het is verbazingwekkend wat er allemaal gebeurt. In de gemeenten zelf heeft men soms een ander beeld, omdat men weet wat er de afgelopen jaren verdwenen is. Maar een buitenstaander die ziet wat er nu gebeurt in verhouding tot het aantal leden en vrienden, kan vaak alleen maar diep onder de indruk zijn.

Die vitaliteit van de gemeenten geeft me veel vertrouwen voor de toekomst. Maar laat ik niet alleen de positieve kanten noemen. Een groot probleem is dat veel gemeenten er nauwelijks in slagen om mensen van buiten aan te trekken. Men is te weinig zichtbaar of te weinig aantrekkelijk voor buitenstaanders.

Het valt me op dat veel gemeenten nauwelijks publiciteit organiseren rond mijn lezingen (terwijl de kleine gemeenten daarvoor toch subsidie kunnen krijgen). Men is het nauwelijks gewend om naar buiten te treden. Maar willen we als remonstranten overleven, dan moeten we in de komende jaren toch nieuwkomers aantrekken. Dat is een verantwoordelijkheid van gemeenten en individuele leden. Landelijk proberen we ook om meer publiciteit te krijgen, maar dat is maar een deel van het verhaal. Uiteindelijk zijn het de gemeenten waar nieuwe leden binnenkomen en zich thuis gaan voelen.

Waardevolle traditie

We hoeven het daarbij niet in heel grote projecten te zoeken. Sommige ideeën zijn heel simpel en goedkoop te realiseren. In Schoonhoven (waar vrij veel mensen van buiten de lezingen bezoeken) maakt men eenvoudige maar mooie raamaffiches op A4-formaat - die kunnen zowel bij leden thuis voor de ramen als bij de slager en de bakker. In veel gemeenten heeft men feestelijke vrienden-diensten - waar leden gevraagd worden om vrienden en bekenden mee te nemen naar de dienst. Openstelling van het kerkgebouw tijdens de open monumentendag is vaak een eerste contact met onze kerk - en sommige gastvrouwen en -heren vertellen dan met zoveel enthousiasme over de remonstranten dat mensen later nog eens terugkomen in de zondagse dienst.

We hebben als remonstranten een waardevolle traditie - juist de contacten met de gemeenten overtuigen me daar elke keer weer van. Regelmatig word ik getroffen door enthousiaste verhalen van nieuwe leden die zo gelukkig zijn dat ze (vaak vrij toevallig!) de remonstranten hebben gevonden. Ik ga daarom graag op pad om de remonstranten onder de aandacht te brengen. Maar het echte werk dient te gebeuren door de gemeenten en de individuele leden. Wees eens wat minder bescheiden en terughoudend! Onze traditie is het waard om voortgezet te worden. Dat kan alleen als alle leden en vrienden hun verantwoordelijkheid voor onze geloofsgemeenschap nemen. Of zoals een Utrechts kerkenraadslid het eens noemde: niet alleen de voorzitter, maar iedereen kan een 'ambassadeur van de remonstranten' zijn.

Wibren van der Burg